

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„Патриарх Евтимий“
ПЛЕВЕН

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ПАТРИАРХ ЕВТИМИЙ“ ГР. ПЛЕВЕН

ул. „Патриарх Евтимий“ 3, тел. 064/ 82 37 80 , e-mail: info-1500103@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИРЕКТОР /В.ЙОТОВА/

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ

ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

2025/2026 год.

Настоящата програма е приета на заседание на педагогическия съвет №1/15.09.2025 год., утвърдена със Заповед № РД12-69/02.10.2025

год. /на директора на училището

ВЪВЕДЕНИЕ

В изпълнение на Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие тази учебна година в НУ „Патриарх Евтимий“ - Плевен се изготви програма за предоставяне на равни възможности и приобщаване на деца и ученици от уязвими групи. Националната програма цели да начертае целите и задачите на работа с ученици от училището, във връзка с осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие в системата на училищното образование на младежите като предпоставка за равноправното им социално включване; пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности в страната и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование. Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на учениците от уязвими групи. /чл. 263, ал.1, т.9/. Целева група Ученици от I до IV клас с изявени дарби, хронични заболявания, двигателни увреждания, ученици в риск, ученици, застрашени или жертва на насилие, сираци и полусираци, ученици от различни етнически групи и други с идентифицирани нужди, застрашени от отпадане по различни причини – за които съществува обективен риск от социално изключване и липсват форми за социална подкрепа; В по-общ смисъл целевата група включва всички ученици от училището като смисъл на превенция. Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на НУ „Патриарх Евтимий“ - Плевен за превенция на ранното напускане на образователната система са:

- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система;
- Координационен механизъм към стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система;
- Стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030 г.);
- Национална стратегия за учене през целия живот за период;
- Конвенцията за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;

- Закон за предучилищното и училищното образование (01.08.2016 г.);
- Наредба за приобщаващото образование образование (2016 г.);
- Механизъм за противодействие на училищния тормоз (2015г.).
- Правилника за дейността на НУ „Патриарх Евтимий“ – Плевен;
- Стратегия за развитие на НУ „Патриарх Евтимий“ – Плевен;

Настоящата училищна програма има за цел изграждане на толерантност към различните, която е изключително ценно качество при общуването и работата с ученици от уязвими групи. В този смисъл се създават условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование и професионална реализация. Особено важна е ролята на семейството като част от образователния процес - да осигури пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

МИСИЯ И ВИЗИЯ НА УЧИЛИЩЕТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ.

Цялостната училищна политика и мисия на НУ „Патриарх Евтимий“ – Плевен се основава на:

- достъпност за всички, независимо от различията образование, което води до изграждане на една толерантна и приобщаваща среда за учениците в училище;
- обхващане на всяко дете в училищна възраст в образователната система и изграждане на съответната подкрепяща среда за него е основната дейност за достъпа до качествено образование;
- предотвратяване преждевременното напускане на учениците от уязвими групи, като се търсят и развиват техните творчески заложби и способности;
- предоставяне равни възможности за приобщаването им към училищната среда, потенциал за оптимално развитие, анализиране на силните страни на учениците, недопускане дискриминация; • утвърждаване на училището като конкурентноспособен и привлекателен

- център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение. Визията на НУ „Патриарх Евтимий“ – Плевен: като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна среда за деца и ученици от уязвими групи, като им осигуря пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот;
- разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците – клубове по интереси, достъпно библиотечно-информационно обслужване, работа по проекти;
 - съчетаване на класноурочни, извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание, иновативност в педагогическите практики;
 - висококвалифицирани и мотивирани учители, работещи като екип от отговорни и развиващи се личности, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство;
 - работа с изявени в различни области деца /наука, технологии, спорт, изобразително изкуство, танцови и певчески изяви и др./;
 - използване на хардуер и софтуер не само в обучителния процес, но и извън задължителните часове;
 - работа с деца с хронични заболявания и поведенчески проблеми;
 - работа с деца с различна етническа принадлежност;
 - създаване на уютна и функционална образователна среда.

ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ Подкрепата за личностно развитие се осъществява във връзка с разработените областни и общински стратегии за подкрепа за личностно развитие в училище, както и въз основа на анализ на потребностите от обща и допълнителна подкрепа.

3.1 Обща подкрепа

За организиране на подкрепата за личностно развитие в НУ „Патриарх Евтимий“ – Плевен със заповед на директора за координатор е определен ЗД, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всеки ученик и е съобразена с индивидуалните му потребности. Тя включва различна екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти, кариерно ориентиране на учениците, осигуряване или насочване към занимания по интереси, библиотечно-информационно обслужване, поощряване с материални и морални награди, дейности по превенция на насилието и

преодоляване на проблемното поведение и грижа за здравето на учениците. Заниманията по интереси се организират от училището чрез различни организационни педагогически форми от следните направления: „Дигитална креативност”, „Природни науки”, „Математика”, „Технологии”, „Изкуства и култура”, „Гражданско образование”, „Екологично образование и здравословен начин на живот”, „Спорт”. Кариерното ориентиране, което се провежда от психолога или консултант от Център за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР), също е част от общата подкрепа на учениците в училището. В НУ „Патриарх Евтимий“ – Плевен, функционира училищна библиотека. Описаните в ПДУ морални и материални награди също са част от предоставяната от НУ „Патриарх Евтимий“ – Плевен обща подкрепа. За всички предприети дейности с учениците се изисква информирано съгласие на родителите.

3.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определен ученик от НУ „Патриарх Евтимий“ – Плевен. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, определен със заповед на директора съобразно необходимостта на ученика. Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- Деца със специални образователни потребности;
- Деца с хронични заболявания;
- Деца в риск;
- Деца с изявени дарби;

Допълнителната подкрепа включва работа с ученик по конкретен случай и/или психосоциална рехабилитация. Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всеки конкретен ученик. Родителите задължително се включват активно в плана за действие като участници. Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, НУ „Патриарх Евтимий“ – Плевен уведомява отдел „Закрила на детето“ към ОДЗ „Социално подпомагане“ по местоживееене на ученика с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване нуждите на ученика. При необходимост се разработва индивидуална

учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика. За ученици с изяви дарби също се изработва индивидуален учебен план.

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА - базират се на основните принципи на включващото образование:

- Зачитане правото на всеки ученик и гарантиран достъп до качествено образование. • Подкрепа за личностно развитие на учениците в зависимост от техните индивидуални потребности.
- Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.
- Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик, така че той да развие максимално своя потенциал.
- Недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование. • Системен и цялостен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование.
- Намалване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и участието на учениците в дейността на училището.
- Нетърпимост към дискриминационно поведение и нагласи.
- Гъвкавост и динамичност съобразно потребностите на учениците в зависимост от спецификата на обществения живот.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА Главна цел: осигуряване на подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всяко дете и ученик с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото Конкретни цели:
- Пълноценна социализация в училищната общност на деца и ученици с изяви дарби, с хронични заболявания, деца в риск и деца със специални образователни потребности; - Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система; - Създаване на положителни нагласи към учебния процес и осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците и участието им в общността на училището.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- Насърчаване, включване и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи в образователния процес;
- Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа;
- Екипна работа на педагогическите специалисти в случай на необходимост от предоставяне на обща подкрепа;
- Своевременно информиране на родителите за допуснати отсъствия и успех на учениците. Включване на родителската общност и Обществения съвет в НУ „Патриарх Евтимий“ – Плевен към проблема за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи към образователната система;
- Определяне на координатор на екипа за оказване на обща подкрепа;
- Психологическа подкрепа, психо-социална рехабилитация и консултации целогодишно от училищния психолог;
- Организиране и включване в плановете на ПК на дейности за превенция на отпадане и работа с деца в риск;
- Проучване чрез анкети и др. методи на желанията за участие на учениците в извънкласни дейности.
- Стимулиране участието на ученици с изяви дарби, ученици от различни етнически групи, деца в риск в различни организационни педагогически форми клубове, секции, отбори, състезания, олимпиади целогодишно;
- Активно включване в общи дейности на родителската общност - партньори на училището;
- Установяване на ефективен диалог 'училище - външни институции, имащи отношение по проблема – работа с МБПМН, МВР, Община Плевен, Агенция за закрила на детето, Отдел „Социално подпомагане“, НПО и Включване на медицински специалисти и изнасяне на здравни беседи и лекции на тема „Здравно образование и възпитание на подрастващите“ и др.;
- Кариерно ориентиране на учениците;
- Мотивиране на педагогическия персонал и квалификация на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието;
- Други дейности, определени в Правилника за дейността на НУ „Патриарх Евтимий“ – Плевен.

Оперативни цели	Дейности	Бюджет	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Водещ отговорник
1. Осигуряване на обща подкрепа	Учителите разпознават деца с различни възможности- напредващи или изоставащи и изготвят план за дейности, според потребностите им	В рамките на бюджета на училището	До 3 месеца от началото на учебната година	Деца с изготвени планове за дейности	Деца с допълнително обучение по предмети; Деца посещаващи допълнителни консултации по предмети извън часовете; Диференциран подход на обучение	Класни ръководители, координатор
2. Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие за ученици със специални образователни потребности						

Оперативни цели	Дейности	Бюджет	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Водещ отговорник
2.1. Осигуряване на равен достъп за деца със СОП	<p>Оценка на потребности;</p> <p>Изготвяне на план за подкрепа на детето/ученика ;</p> <p>Назначаване на екип на детето</p>	<p>В рамките на бюджета на училището</p> <p>„Подкрепа за равен достъп и личностно развитие”</p>	Учебната 2023/2024 година	Осигурен ресурс за допълнителна подкрепа	Изготвени толкова на брой планове за подкрепа за лично развитие, колкото са учениците със СОП	Координатор – главен учител или др. пед. специалист
	<p>Осигуряване на специалисти, които да се включат в екипите за подкрепа на личностното развитие</p>	<p>В рамките на бюджета на училището;</p> <p>Проект</p> <p>„Подкрепа за равен достъп и личностно развитие”</p>	Учебната 2023/2024 година	Осигурена обща и допълнителна подкрепа за личностното развитие на учениците	Създадени толкова на брой екипи за подкрепа на личностното развитие колкото са и учениците със СОП	Координатор – главен учител или др. пед. специалист
	<p>Осигуряване на специалист в училището, който да ръководи екипите за подкрепа на личностното развитие</p>	<p>В рамките на бюджета на училището</p>	Учебната 2023/2024 година	Координирана дейност на екипите за подкрепа на лично	Осигурен координатор в училището	Координатор

				развитие и ефективност на прилаганите методи и подходи за обучение		
I. Работа с нагласи и отношения	<ul style="list-style-type: none"> - Организиране на „Академия родители“. - Провеждане на тренинги за изграждане на умения за толератно общуване; - Участие в екипни обсъждания/ срещи; 	В рамките на бюджета на училището	Учебната 2023/2024 година	Позитивен психоклимат и приемане на „различието“	Осигурен позитивен психоклимат в училище	Координатор
2.3. Детско участие						
Оперативни цели	Дейности	Бюджет	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Водещ отговорник
I. Създаване на клубове по интереси	Групиране на децата по интереси;	В рамките на бюджета на училището.	Учебната 2023/2024 година	Умения за работа в екип; Усъвършенстване на силните	Създаване и функциониране на клубовете; Посещаемост на	Класен ръководител, друг педагогически специалист

				страни по интереси на децата;	клубовете;	
2.4. Здравна грижа						
Оперативни цели	Дейности	Бюджет	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Водещ отговорник
<i>1. Грижа за здравето-физическо, психическо и социално благополучие;</i>	Беседи на здравна тематика, съобразена с възрастовите специфики на децата/ учениците; Провеждане на групови програми, съобразена с възрастовите специфики на децата/ учениците;	В рамките на бюджета на училището.	Учебната година	Безопасен и здравословен начин на живот	Информираност; Повишаване личната хигиена; Спазване култура на хранене;	Директор

2.5 Спорт и занимания

Оперативни цели	Дейности	Бюджет	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Водещ отговорник
<i>1. Активно включване на деца от уязвимите групи в спортни училищни и извънучилищни мероприятия, състезания и турнири</i>	<p>Организиране на спортен празник в училище;</p> <p>Насочване на децата към спортни клубове;</p> <p>Даване шанс за положителна изява в различни спортни дисциплини;</p> <p>Поощрение с награди</p>	В рамките на бюджета на училището.	Учебната година	<p>Подобряване физическата активност на децата;</p> <p>Повишаване мотивацията и самооценката за справяне на децата</p>	Участие в различни спортни дисциплини;	Координатор и пед. специалист

2.6. Позитивен психологически климат

Оперативни цели	Дейности	Бюджет	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Водещ отговорник
<i>1. Превенция на насилието и проблемното поведение; 2. Психологическа подкрепа</i>	Прилагането на цялостен училищен подход, координирани и	В рамките на бюджета на	Учебната година	Подобрена физическата среда в	Подобрени нагласи към ученето, които	Психолог

	<p>последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда</p> <p>Системни усилия за възпитаване у децата на социални умения и нагласи, които не допускат насилие във взаимоотношенията;</p>	училището.		<p>училище;</p> <p>Разбиране на последиците от насилието и справяне с неприемливото поведение</p>	<p>намаляват съревнователния елемент между учениците за сметка на екипната работа</p>	
--	---	------------	--	---	---	--

Заключение:

Образованието у нас и в световен мащаб днес е изправено пред сериозни предизвикателства: все по-често се сблъскваме с представители на различни култури, различни от нашите ценности и норми, традиции и гледни точки. Глобализацията създаде условия хората да пътуват, да живеят на различни места по света, да са граждани на света, да учат в интернационална среда и да работят в мултинационални институции. И всичко това е прекрасно, но същевременно налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите; за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване; за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Но радикализирането и сегрегирането на различните етнически и социални общности само задълбочава проблемите, така че все по-ясно се очертава необходимостта от приобщаване на различните, на уязвимите, на изключените от обществото. Именно образованието се явява механизмът, чрез който те ефективно могат да бъдат включени, така че да намерят работа, да преодолеят икономическите бариери, които създават бедността и нищетата, да преодолеят културните различия и конфликти и да станат равноправни участници в обществото.

Мисия: Превръщане на училището в модел за толерантност и в решаващ фактор за мултикултурно възпитание на младите хора като бъдещи граждани на Обединена Европа.

Изготвил:

Кремена Пъшева – училищен психолог